

Runt kvarteren Cepheus och Cassiopea.I. Köpmangatans södra sida.

Såsom en av det inre Stockholms äldsta gator torde Köpmangatan få anses, ty den omtalas redan den 5 juni 1323, då kaniken Thideman i Västerås till stiftande av en ny vikaria vid stadens domkyrka testamenterar en gatubod där "ad australem partem que soluit quinque marchas denariorum annuatim expensis omnibus deductis". Att gaten fått sitt namn av köpmännen, som höllo till här i sina bodar, är självklart. Läget var det bästa tänkbara såsom sträckande sig från hamnen, Fiskastranden, till Stortorget med rådhuset och kyrkan i närheten. I det följande genomgås egendomarne på södra sidan av gatan väster om Skärgårdsgatan för tiden 1420 - 1615. Framställningen gör icke anspråk på fullständighet.

N:r 17 Köpmangatan.

I sina Stockholmiana I-IV (i det följande citerade W.) påpekar F.U. Wrangel, att den stora tomten till n.v. n:r 17 Köpmangatan fördom varit uppdelad i tre. Även under medeltiden ha flera tomter funnits här.

Den 19 augusti 1422 upplåter Jakob remslagare, borgare i Kalmar, till Claus Witte och Hans Angerman svärdslipare en tomt på Köpmangatan, vilken Jakob remslagare ärvt å sin hustrus vägnar. Läget angives såsom mellan Mattis överskärare och Arnd.svärdslipare; måtten voro: i längd 55 alnar, i bredd framme vid gatan 17 alnar och i bredd baktill vid Gize guldsmeds fastighet 16 alnar. Priset var 100 mark.

/Den 5 mars 1442 upplåter dominikanerbrodern Henrik Westfal till Henrik guldsmed sin gård på Svartmangatan mellan Gize guldsmed och Ragvald överskärare (Jordeboken n:r 197)/.

Den 18 september 1443 upplåtersvartbrodern Petter Laurensen såsom fullmäktig å Svartbrödraklostrets i Stockholm vägnar samt å svartbrodern Michel Bracles vägnar till Jakob Zegenhorn den gård, som Michel Bracle ärvde efter sin moder, h. Cristina Bracle, Arnd svärdslipares hustru. Priset var 250 mark. Gården låg på gatans södra sida mellan Hans Dökels gård och Arnd svärdslipares gård, som han fick i byte för förstnämnda gård. Längden av förenämnda gård var $51\frac{1}{2}$ aln från all-

männingsgatan söderut in till Gize guldsmeds tomt; bredden i förenämnda gård framme vid gatan var $23 \frac{3}{4}$ aln och bredden bak i gården $18 \frac{1}{2}$ aln; denna längd och bredd räknade utan dropprummet strax efter knuten mätt. Samma egendom upplät Jakob Legenhorn 1450 13/7 för 300 mark till Hans Capella. Den 22 aug. 1468 upplät broder Henrik Marquardi på svartbrodern Michels vägnar till rådmannen Peder Jönsson ett gammalt stenhus östan från Sancta Barbara hus och därmed den tomten därefter vid Stortorget med bodar och källare, så långt tomten utvisar, liggande tvärs över Engelke Frowenloffs stora stenhus.

Att avgöra, huru dessa belägg skola tolkas, är ej lätt. Då i sista upplåtelsen talas om broder Michels stenhus öster om S:ta Barbaras hus och tomten därefter vid Stortorget tvärs emot Engelke Frowenloffs stora stenhus (norra hörnet av Stortorget och Köpmangatan), är tydligt, att hörnfastigheten på södra sidan utgjorde ett gammalt stenhus, som då uppläts till Peder Jönsson rådmann tillsammans med en tomt intill, det förra beläget öster om S:ta Barbaras hus. Härav torde man kunna sluta, att Michel Bracle utom hörnhuset även ägt tomten närmast öster därom, Detta går ihop med att huset, som befann sig på platsen för nuv. n: r 5 Stortorget (se nedan sid. 296) var S:ta Barbaras. Som en följd får man väl antaga, att hörnfastigheten 1422 och 1443 innehades av Arnd svärdslipare eller hans arvingar, vilka även rått om den närmaste på östra sidan.

Den 28 april 1477 upplät Peder Jönsson rådmann till sin mäg Hans Dingstede, gift med dottern Margit, stenhuset här, som då uppgavs vid Stora torget, där på den tiden innebyggde guldsmederna Ingevald och Mattis. Vid uppgörelsen undantogs gatuboden främst vid Köpmangatan och stenhuset innerst i vrån.

Den 12 maj 1492 upplät Hans Dingstede till Hending Pynnow i Lybeck (förut borgmästare i Stockholm) ett sitt stenhus vid Stortorget i södra hörnet av Köpmangatan, allra överst mot stadens hus, som Ångleka Frulof fordom ägde. Möjligen har denna uppgörelse av någon anledning blivit annullerad, ty 1493 18/3 kallas huset för rikshövitsmannen Sten Stures hus, vilket denne köpt av Hans Dingstede. Från Sten Sture kom egendomen till Gustav Vasa, som 1527 10/10 upplät den till Alf Greverode såsom arvinge efter Henrik Finke och Otto Brackel, den sist-

nämnde förmodligen närmaste arvinge till svartbrodern Michel Braclé. Alf Greveroden sålde därefter egendomen till Wolff skrivare, vilken i sin tur sålde den till Erik skinnare 1529 31/5 för 750 m. stockholmska penningar. Huset bestod då av två våningar, källare, två bodar och vindar. Den nye ägaren, som blev rådmän 1541, tycks ha dött omkr. 1551, varefter änkan, h. Karin, övertog huset.

Den 21 april 1578 uppbjöd Rasmus Ludvigsson secretarius, son till Ludvig bagare, sitt stenhus vid Stortorget i hörnet näst invid Rasmus Ludvigssons sättehus. Den 26 maj s.å. upplät han till Johan Kranck, kungl. maj:ts trotjänare och kansliförvant, ett stenhus vid Stora torget mellan sitt sättehus och Jöran Löwens^{Kop}logs hus. Man får väl tolka detta, som om Rasmus Ludvigsson ägt två hus på tomten för nuv. n:r 17 Köpmangatan och bebott det ostligaste. Det 1578 försälda huset var då det västra, som vette åt Stortorget. I mantalslängden för 1582 upptages Rasmus Ludvigsson såsom boende i sitt eget stenhus och Hans Kranck i sitt hus bredvid (på västra sidan).

Den 12 april 1624 uppbjöds för 3:e gången sekreterare Hans Kranks hus, och den 12 juli s.å. begärde kammarrådet Måns Mårtensson (Palm), att rätten ville tillhålla Johan Hansson, som var gift med Botvid Kranks änka, hustru Elisabeth Mytzell, att antingen lösa ut honom ur huset eller också utan vidare uppskov lämna huset ifrån sig, vilket bifölls av rätten. Då ärendet förekom den 11 oktober s.å., förklarade Johan Hansson, att han begärde diltion till konungens hemkomst, emedan konungen själv lovat sal. Kranks barn huset tillbaka.

År 1635 är stallmästaren, välb. Erik Jörensso Ulfsparre ägare och den 25 nov. s.å. byter han bort huset till tygmästaren välb. Jochim Behr Veldt (Berfelt) mot ett hus östantill, dock att Erik Jörensso skulle lämna 100 daler i mellangift. Huset låg vid Stortorget näst intill Peder Eriksson.

Den 9 juli 1631 besvarade sig välb. Erik Jörensso Ulfsparre över Botvid Kranks änka, h. Elisabeth Mytzell, att hon hade 600 riksdaler på Hans Kranks hus, som tillkom Erik Jörensso Ulfsparre såsom förmyndare för salig Carl Oxenstiernas barn. Hon erbjöd sig att lämna in-teckning i sitt hus i Skolstugugränden (= nedre delen av nuv. Stor-

kyrkobrinken). Erik Jöranssons hus ärvde sedan (1631) änkan fru Beata Oxenstierna, och som hennes betecknas det 1645 15/11. Hon dog 1652 enl. Anrep.

Den 11 aug. 1634 och 26 sept. 1636 uppjöds 1:a gången Måns Mårtensson kamarråds hus på Stortorget. Sedan har jag ej följt denna egendoms öden vidare. Enl. W. sålde Måns Mårtensson Palm det 1632 12/9 till riksfältherren greve Jakob de la Gardie. I mantalsförteckningen för 1652 kallas det ännu för fältherrens hus och såsom där boende upptagas sidenkramhandlanden Karl Boiet med hustru, en Bryssval och monterfejaren Copri som hyresgäster. Se för övrigt W. sid. 345 f.

Öster om hörnfastigheten skulle de ha legat den, som 1422 19/8 av Jakob remslagare, borgare i Kalmar (vilken fått den med sin hustru), uppläts till Klaus Witte och Hans Angerman svärdslipare. Rörande måtten se ovan. Som vi där sågo, övergick egendomen sedan till Arnd svärdslipare och den kallas dennes gård 1443 18/9. Strax efteråt står Henrik Albertsson som ägare, åtminstone till en del. Den 1 augusti 1455 upplät han ett gårdsrum om $13 \frac{1}{2}$ ny aln till sin granne, Olof Sweder, varvid bestämdes, att köparen skulle få ha sin ingång i Henriks hus och att den skulle vara $2 \frac{3}{4}$ ny aln bred. Henrik Albertsson är skriven här i slottetoboken 1460-68 och ägde fastigheten kvar ännu 1481 13/8, vid vilket tillfälle han ingick förlikning med grannen Peder Jensson rådman, att den senares vindöga (= fönster) skulle få vara öppet i hans gård, som det av gammalt och fornt varit. På rådets bön och för Henrik Albriktssons fattigdoms skull betalade Peter Jensson honom 10 mark. Henrik Albriktsson förekom inför rätten även 1475 29/5, då han vid vite av 12 mark tillsades att bryta av allt det, som han olagligen hade byggt på hustru Birgittas Olof Sweders nemman. I stämmingslista för 1481 upptages Henrik Albriktsson mot Laurens svärdslipares hustru.

Den 18 mars 1493 kom Pether Holste upp i rätten och upplät med samtycke av sin hustru, h. Magdalena (= Marina) åt Staffan pungmakare en gård vid Köpmangatan på södra sidan (näst intill det hus, som herr Sten Sture köpt av Hans Dingstede) med fri ingång in i gården till båda stugorna, som Peter Holstes sväger Arvid Ingemarsson (i jordeböcker kallas han blottigt Anders Ingemarsson) och hans hustru Beata, syster till h. Magdalena Pether Holstes, besutto. Det hus, som Pether

Holste nu sålde, låg innerst i gården; längden av Pether Holstes tomt var 21 alnar och av hans svägers därutanför mot gatan 17 alnar, räknat från Källaremuren. Arvskifte hade gjorts, då såväl Pether Holstes forfader, Bengt bältare, som Arvids forfader, Jakob skräddare (g.m. h. Beata), levde. Med forfader menades en av hustruns föregående män.- Den 10 mars 1494 omtalas i jordeboken, huru Arvid Ingemarsson (kallas här felaktigt Arvid Jensson), g.m. en syster till h. Marina, Bengt bältares hustru, tog emot 80 mark för Bengt bältares brorsons räkning. Arvid Ingemarsson upplät åt Paul Gutland halva gården på barnets vägnar fri och kvitt med tomt och byggning. Staffan pungmakare var forfader till Paul Gutland.- Den 18 januari 1496 upplät Sifurdh Gotland, broder till Paul Gotland, till den senares änka, h. Karin, allt arv, som borde tillkomma honom efter hans samborne broder, både i fast och löst. Såsom h. Karin Staffan pungmakares förekommer hon i tänkeboken 1498 8/5. Skotteboken för 1460 & 61 visar, att Jakob skräddare då var skriven här. Arvids änka, h. Beata, står antecknad 1501-07, men 1508 uppgives, att hon är borta.

År 1508 blev Kristoffer guldsmed ägare till h. Beatas forna hus - det åt gatan således - vilket han pantsatte för 500 m. den 20 okt. 1516 till Lasse Tordsson. Kristoffer, som dog omkr. 1522, efterträddes av änkan, h. Karin, vilkens namn 1524 är utbytt mot Anders Ålännings. Denne, som ärvt huset genom sin hustru av h. Karin, behöll det till 1545 13/7, då han till Erik Jakobsson upplät sitt stenhus på södra sidan av Köpmangatan mellan Erik skinnares och Gregers skinnares hus, vilket han sålt för 537 mark. Erik Jakobsson stod kvar här i skotteboken för hela 1550-talet. Den 22 april 1573 inbetalade änkan, h. Anna, 2000 daler till rätten, vilka hon lånat på ett hus vid köpmangatan, antagligen just detta. Om Erik Jakobsson rådmän hänvisas till festskriften Stockholms rådhus och råd, 2 (i det följande citerad "Rådsmatrikeln"). Här kan nämnas, att han hade sonen Anders Eriksson, + före 1566 7/1, och att dennes moder icke var Anna Olofsdotter.

Möjligen var det detta hus, som 1578 26/5 omtalas såsom Rasmus Ludvigsson sekreterares sätehus och såsom ovan nämnts även var det 1582.

Sedan kom huset till kyrkoherden mästare Jakob Eriksson, som säkert var ägare 1590 21/3, och från vilken det i början av 1600-talet gick till Karl Olofsson Bröms. I mantalsförteckningen för 1620, publicerad som bilaga till Samf. S:t Eriks årsbok, upptages Erik Mattsson som boende här i Karl Brömses hus. Under denna benämning förekommer huset ännu 1630 28/4.

N:r 15 Köpmangatan.

Att med full visshet draga upp tomtgränserna mellan de västligaste av egendomarne vid Köpmangatan under medeltiden torde knappast vara möjligt. Förestående och följande uppgifter meddelas därför med reservation för eventuella misstag.

Möjligen var det den västra delen av tomten till nuv. n:r 15 Köpmangatan, som 1422 19/8 kallades Mattis överskärare och 1443 18/9 av Svartbrödraklostret i Stockholm och svartbrodern Mikel Bracle uppläts till Jakob Zegenhorn. Michel Bracle hade ärvt gården efter sin modern, h. Kristina Bracle, Arnd svärdslipares änka. Läget uppgavs vara mellan Hans Dökels och Arnd svärdslipares gård, som han fick i utbyte för denna. Härvid uppgives längden från allmänningsgatan söderut till Gize guldsmeds tomt till $51 \frac{1}{2}$ aln, bredden framme vid gatan till $23 \frac{3}{4}$ aln och bredden baktill i gården till $18 \frac{1}{2}$ aln, allt räknat utan dropprum. Priset var 250 mark. Jakob Zegenhorn upplät i sin ordning fastigheten 1450 13/7 för 300 mark till Hans Capella. Denne, som intogs i Helga Lekamens gille 1452 eller 1453, torde ej förväxlas med Hans skräddare Wardberg, som hade hustrun Cecilia (riksbibliotekarien Collijn antager i registret till sin edition av 1:a bandet av gilletts handlingar, att h. Cecilia var g.m. Hans Capella, vilket helt säkert är ett misstag). Om Mattis överskärare ovan kan nämnas, att han var medlem av S:t Gert-ruds gille i Stockholm. Huruvida han, såsom riksbibliotekarien Collijn säger i ovannämnda register, var identisk med den Matts överskärare, som blev medlem av Helga Lekamens gille 1454, har jag ej kunnat avgöra.

I tänkeboken för 1498 28/5 omtalas försäljning till Henrik Eriksson av ett stenhus på Köpmangatan. Det uppläts för 700 mark av hustru Mergit, litzle Tomasses hustru, som var syster till h. Birgitta, Olof Sweders hustru, och beskrives som ett stenhus, som h. Birgitta Olof Sweders besatt med grund, gatubodar och källare under,

näst östan arvid Ingemarssons byggning och h. Larins Staffan pungmakares byggning inuti garden söderut. Längden från köpmangatan söderut var $61 \frac{1}{2}$ (?) aln, bredden framme vid gatan $23 \frac{3}{4}$ aln och baktill inne i gården $18 \frac{1}{2}$ aln, allt utan dropprum, enl. gamla jordeboken för 1493.- Olof Sweder inköpte 1455 $\frac{1}{8}$ ett gardsrum $13 \frac{1}{2}$ ny aln långt; hans ingång skulle bli i säljarens, Henrik Albertssons hus och vara $2 \frac{3}{4}$ ny aln bred. Olof Sweder levde ännu 1461 men var död 1467, varefter hustrun övertog huset.- Henrik Eriksson upptages i skotteboken i början av 1500-talet, står sista gången 1507, och året därpå finna vi änkan, h. Telseka, som finnes kvar ännu 1520. (När hon sedan försvinner ur skotteboken, uppträder i stället på motsvarande punkt Per Gaase, som därför möjligen blev ägare eller åtminstone bodde här; han står kvar ännu 1524).- Sannolikt var det denna egendom, som 1545 $\frac{13}{7}$ omtalas såsom tillhörig Gregers skinnare. Denne, som var härbergerare i inre kvarteret 1536 och 1537, tillbytte sig omkr. 1537 ett hus av Tomas Kuleman, vilken var härbergerare för inre kvarteret 1525-35. Då tomas kuleman omedelbart ersattes med Gregers skinnare och även en senare innehavare av huset, nämligen Kasper Illefelt, varit härbergerare, förefaller det som ganska sannolikt, att härbergeraresysslan hört samman med huset, och att därför Tomas kuleman ägt huset närmast före Gregers skinnare. I skotteboken för 1521 upptages i östra kvarteret Lambrekt Baadings hustru, och efteråt i samma rad är tillfogat Tomas Kulman; i följande års skottebok står endast Tomas Kulman; vilket torde få tolkas sålunda: Lambrekt Baading avrättades i november 1520, varefter änkan gifte sig under år 1521 med Tomas Kulman. I den förlorade tänkeboken för 1533-38 omtalas å bladen 62 och 93 Tomas Kulemans arvsförlikning med sin styvson och på bladet 125 Tomas Kulemans huseskifte med Gregers skinnare.

Den nyssnämnde Peder Gaase är skriven här åren 1521, 22 men 1523 flyttad långt tillbaka för att 1524 åter befinna sig på sin ursprungliga plats. Emellertid står Tomas Kuleman 1523 på hans plats och det följande året stå de båda intill varandra, möjligen beroende på ett rent misstag (att Peder Gaase ej skolat vara med). Gregers skinnare dog omkr. 1555, då änkan övertog huset och innehade det åtminstone till 1560.

I längden för 1582 står biskop Nils i Strängnäs som ägare; arvskifte efter honom förrättades 1590 21/3, varvid detta hus tillföll hans mäg mäster Henrik, kyrkoherde på Fogdö (Fogdö), samt sonen Hans Nilsson. Huset beskrives då såsom innehållande fyra fria murar, bodar, källare, vindar, gårdsrum och annan lägenhet därinne. Biskopens andra mäg, borgaren i Stockholm Kasper Ilenfeldh (som var härbergerare för inre kvarteret 1586-89), och hans barn skulle på sin lott få ett hus vid Söderport. Emellertid kallades Köpmangatshuset 1589 för Kasper Ilenfeldts hus. Kasper Ilenfeldt finnes här i skotteboken 1583 och följ. år till och med år 1598; år 1600 står i stället änkan.

Biskop Nicolaus Olai Helsingius dog 1585 17/12. Mågen Henrik Nilsson Gadolenus uppgives av Annerstedt i Uppsala Universitets historia sannlikt ha lämnat sin professur i Uppsala år 1580 och i stället mottagit Fogdö pastorat i Strängnäs' stift. År 1582 förordnades Gadolenus att sköta stiftet under svärfaderns sjukdom, och efter dennes död fick han byta ut Fogdö mot Bälinge, också i Strängnäs' stift. År 1592 är han domprost i Strängnäs, och året därpå utses han till biskop i Skara men dör före tillträdet av befattningen. Efter första hustruns död gifte han sig med en dotter till ärkebiskopen Laurentius Petri Mericius. Sonen Sven Hendrici Gadolenus inskrevs vid Uppsala universitet 1613 7/2 och vid Rostocks 1617 i september. En dotter till biskop Nils var Katarina, född 1560 10/8. Om det var hon, som var gift med Gadolenus, kan jag ej nu säga.

I mantalsförteckningen från 1620 står, att Lårens Buckows änka besitter sitt eget hus. I skotteboken för 1603-1617 upptages Lorentz Buckow här men året därpå hustrun. Såsom Lårens Buckows hus uppbjöds det första gången 1625 18/7 och andra gången 1628 26/3. Emellertid sålde Mickel Buckow huset 1630 28/4 såsom förmyndare för sin salig broders, Lorens Buckows, barn och fullmäktig för sin svägerska, hustru Sigrid Henriksdotter, sägande, att han för gälds skull var tvungen att sälja. Köpare var kungl. maj:ts livmedicus, höglärde doktor Jakob Robertsson: priset var 4000 dal. knt. Likasom flera av föregående innehavare av egendomen var Lorenz Buckow också på sin tid härbergerare, nämligen år 1604.

Även denna egendom bestod likasom nuv. n:r 17 av tre olika (se W. 287 f.). Förmodligen var da den nyss behandlade den västra och närmast öster om den befann sig följande. Möjligen var det den, som 1443 (se ovan) kallades för Hans Dökels (om honom se Rådsmatrikeln).

Den 2 maj 1491 omtalas Pedher svärdslipare som ägare. Han upplät då med sin hustrus medgivande för 82 m. två tomter till Lasse Andersson, nämligen dels ett alnsbrett rum på östra sidan av sin tomt vid Köpmangatan, där Lasse Andersson hade sin portgång, vilket rum var 33 alnar långt söderut från gatan in i baktomten, dels tomten där bakom, som i längd var 22 alnar till knut guldsmed. Från det alnsbreda rummet mitt inne i gården var det 8 1/4 aln tvärs intill Sweders hus och allra innerst i gården vid knut guldsmeds tomt 8 alnar. Pedher svärdslipare nämnes flera gånger. Den 13 sept. 1494 pantsatte han med sin hustrus medgivande - han tycks ha fått egendomen genom henne - en gatubod på Köpmangatan till Ingevald Torstensson för 15 mark och den 27 juli 1495 för 82 mark till Lasse Andersson hälften i den gård, han då besatt; kvitto av Ingevald Torstensson finnes i tänkeboken för 1497 22/4, att Peder då fullgjort sin förbindelse. Den 30 mars 1500 sålde änkan, hustru Kadrine Per svärdslipares, till Lasse Andersson på Köpmangatan ~~den~~ gård, hon besatt med sin bonde Per, med halv mur (d.v.s. muren tillsammans med grannen Henrik Eriksson). Priset var 200 m., längden inåt uppgavs till 33 1/2 aln.

(Vilken, som ägt gården före Peder svärdslipare, har jag ej säkert kommit under fund med, men av ordningen mellan namnen i skotteboken förefaller det som om Laurens svärdslipare varit skriven här t.ex. 1460, 61; han var fri från skatt "för rådets svärd", som han antagligen skötte och som möjligen var detsamma, som kom bort vid rådhusörflyttningen för några år sedan. Åren 1467, 68 finna vi på samma ställe Gregers svärdslipare, vilkens änka, h. Kadrine, mottog arvet av sin mans broder Markus Laurens 1491 10/10. Markus Laurens kallas i tänkeboken för 1482 2/3 för Laurens svärdslipares pilt.) Lasse Andersson var skriven här i skotteboken 1503, men året därpå står i stället Kadrina Per Stynes. I själva verket vittnade Lasse Nilsson och Per Björnsson inför rätta den 9 okt. 1504, att h. Kristina, Lasse Anderssons änka, för

250 mark (i tänkeboken för 1589 3/3 uppgives priset till 300 m.) hade sålt sin gård till Per Stynges änka h. Kadrine mot det att hon skulle underhålla henne hos sig under hennes livstid. Karin Stynges står kvar i skotteboken här ännu 1522. En dotter till h. Karin blev gift med en man med namnet Björn och hade med honom dottern Gertrud, vilken var gift två gånger: först med Per Grönskalle och sedan med Anders Olsson Grönskalle.

Per Grönskalle, som levde ännu 1560, lät mura upp ett stenhus här mellan Filpus Perssons och Casper Ilenfelds hus, där änkan och hennes andra man bodde åtminstone år 1583. Bredden utmed Köpmangatan bar $7 \frac{3}{4}$ aln, bredden summantill $8 \frac{7}{8}$ aln; källaren var i längd $4 \frac{1}{2}$ aln, så att hela längden av stenhuset och gårdsrummet blev $53 \frac{1}{2}$ aln. Anders Olofsson finnes här i skotteboken för åren 1583-1627. Enl. mantalsförteckningen år 1582 bodde han då här i eget stenhus. Efter Anders Olofssons död gick huset till änkan h. Anna Olofsdotter, och efter hennes död till systerdottern till henne, Ingeborg Helgesdotter, som 1642 27/8 för 100 rdr och 50 dal. kmt i föräring sålde detta stenhus till Matts Andersson. I mantalsförteckningen för 1652 upptagas hökaren Matts Andersson och hans hustru, systemen Elisabeth samt dräng och piga, dessutom två av greve Magni tjänare. Huset kallas enl. W., sid. 393, Anders Olofssons hus 1632 9/3. Det ägdes av Jochim margraf 1671 14/7 och 1673 14/10.

Nr 13 Köpmangatan.

Angående denna fastighet har jag ingen anteckning från medeltiden. Då huset omtalas 1578 20/8, kallas det för Filpus Perssons och likaledes 1589 3/3; även är samme man upptagen i 1582- och 1589-års förteckningar. För salig Philpus Perssons lägerstad i kyrkan betalades 10 daler 1589 21/7. Se för övrigt Rådsmatrikeln. I skotteboken upptages änkan ännu 1592 men år 1594 står i stället Nils Eriksson. Denne, som var den bekante borgmästaren finnes i skotteboken ännu 1618, varefter han försvinner. I mantalsförteckningen av år 1620 finner man här Nils Erikssons änka, som enl. uppgift från annat håll hette Karin, bosatt i eget hus. Hon var redan 1618 21/3 i besittning av huset, ty då framställde hennes måg, Erik Ingemundsson, å sin svärmöders vägnar inför rätten

förslag att få köpa grannhuset, återopande sig på naborätt. Hon finns ännu i skottelängden för år 1630. Den 12 mars 1632 uppbjöds detta hennes sätehus första gången, och redan tre dagar tidigare är i tänkeboken antecknat, att Valentin Nilsson (gift 1610 4/11 med jungfru Brita Nilsson, kanske en dotter till borgmästaren Nils Eriksson), Georg Gerden d.ä., Anders Jönsson och apotekaren Filip Magnus för 3200 daler (jämfte 60 daler för dess "innedöme", d.v.s. bord och bänkar) sålt borgmästarens i Stockholm, sal. Nils Eriksons, sätehus på Köpmangatan mellan Karl Olofsson hovrättsbisätters och sal. Anders Olofssons sätehus. Köparen var Hans Bremer; ännu 1642 27/8 kallas huset för Hans Bremers. Enl. W. gjordes upplåtelsen 1632 9/5.

N:r 11 Köpmangatan.

Från medeltiden har jag endast den uppgiften, att Per Gjördsson 1512 22/3 för 310 $\frac{1}{2}$ mark sålde till Niklås Jönsson skomakare en egen- dom, som bestod av trähus och tomt, vilkens längd utmed Köpmangatan var 8 alnar, ovan till 8 $\frac{1}{4}$ aln och längd inåt 52 alnar; läget var näst västan för Joan Löttmångers fastighet.

Om de närmaste ägarne har jag inga fullt säkra fakta att hålla mig till. En man med namnet Björn, möjligen borgmästaren i Stockholm Björn Björnsson fr. Söderköping, som förekommer i denna trakt i skotteboken och nämnes i mäster Olofs tänkebok, hade bytt sig till huset av fiskaren Karl Olofsson, som alltså tidigare torde ha varit ägare. Efter Karl Olofsson's död göra hans son, befälningssmannen på slottet Erik Björnsson, ryske tolken Engelbrekt Nilsson samt kungl. maj:ts trotjänare och ryske tolk Peder Joensen ⁺⁾ arvsförlikning, varvid överenskomms, att Erik Björnsson på sin del bl.a. skulle få detta hus vid Köpmangatan, som Peder Joensen tillsevidare haft i possession och var beläget mellan Filipus Perssons och Hans Wlfssons hus. Peder Joensen var gift med en syster till Erik Björnsson ⁺⁺⁾ och förmodligen var så också förhållandet med Engelbrekt Nilsson, ty bland arvingarne nämnes även en broder, Gudmund, till Engelbrekts hustru. Den 20 aug. 1582 gör Erik Björnsson ett byte med Hans Svensson på sådant sätt, att E.B. får några alnar av en tomt bakom sitt sätehus, vettande mot Kindstugatan, där förut ett gammalt

⁺⁾ Nämnes även nedan under n:r 5 Stortorget.

⁺⁺⁾ Erik Björnsson fick 1590 15/7 försäkran om adligt stånd (se Schlegel & Klinspors matrikel, sid. 379).

stall stätt och Erik nu byst ett stenhüs, mot det att E.B. i stället lämnade en tomt söder om Kartusergränden, nederst vid Skeppsbron.

Så snart Erik Björnsson dött, vilket måste ha inträffat före 1616 7/10, ärvdes huset av dottern, fru Margareta Eriksdotter Katt till Övertorp. Hon hade ständiga bezymer för sin egendom. Nyssnämnda dag förfrågade hon sig hos rätton, om någon mindes, att det hus, som sal. Otto Mörner tillägnat sig, någonsin tillhört någon annan än hennes fader, Erik Björnsson, varpå rådmannen Anders Olofsson sade sig veta, att Erik Björnssons fader, sal. Björn, bytt till sig detsamma och därvid givit det hus, som fiskalen Karl Olofsson då (1616) besatt; desslikes vittnade ock andra. Den 12 maj 1617 bespråkade kammarrådet Bror Andersson¹⁾ (Rålamb) sin viderboenderätt till Erik Björnssons hus på Köpmangatan. Två dagar senare gav kungl. maj:ts köksmästare, välbördig Stellan Mörner, tillkänna för rätten, att sal. konung Karl för några år sedan hade skänkt sal. Otto Mörner sal. Erik Björnssons hus på Köpmangatan. Men hans dotter Margareta Katt menade sig ej ha sin del förverkad. Då framsteg kungl. maj:ts fiskal Karl Olofsson, som av kungl. hovrätten befallts att antaga sig hennes sak, och framlade dels hennes brev, varihon beder honom åtaga sig hennes sak, dels kungl. maj:ts brev till hovrätten. Han frågade nu, om Otte hade fasta på kungl. maj:ts brev, vartill Stellan svarade sig intet veta. Erik Björnsson hade haft två döttrar, den ena fick en adelsman i Västergötland, vilken hette Knut Knutsson, den andra hette Ebba och blev gift med en greve Axel, som drog ur landet; makan följde också, men man vet ej, om hon for samtidigt eller efteråt. Margareta sålde det hus, som Bureus då hade, vilket hade fallit på hennes lott, och huset på Köpmangatan skulle komma på Ebbas del, men om Ebbas barn, som skulle ärva, visste man intet. Den 21 mars 1618 begärde Andreae Buraei fullmäktige Daniel Buraeus av rätten, att när Erik Björnssons hus på Köpmangatan skulle uppbyggas, rätten ej ville medgiva¹⁾. Denne var son till Anders Sigfridsson till Broo, som 1577 11/3 hade köpt stenhuset bakom Åt Lindstugatan av Hans Schulte, vilken i sin ordning köpt det 1571 av sal. Lasse Olsson, hans styvson Hans Clemetsson och Klaes Bertilsson skräddare (den senare gift med L.O.:s styvdotter); stenhüsens längd utmed gatan var 19 3/4 aln, bredd 20 3/4. Läget mellan Tomas Björnssons hus och den tomt, som tillhört sal. Finved guldsmed.- Se även tänkeboken för 1575 17/9 och 1578 5/3.

upplåtelse, förrän han eller hans fullmäktige vore tillstädes, ty han hade anspråk på grund av naborätten. På samma sätt uppstod Erik Inge-
 mundsson och gjorde på sin svärmoders, h. Karins, vägnar anspråk på
 samma hus. Även begärde han av rätten, att denna skulle utse två goda
 män, som skulle skickas till fiskalen Karl Olofsson för att fråga med
 vad besked han begynte bygga där i huset; vidare att det måtte för-
 bjudas honom att bygga i huset, tills vidare ransakats, huru han kom-
 mit till huset. Två dagar senare stod Karl Olofsson inför rätten och
 uppgav, att han bygge med tillstånd av h. Margareta Katt, enär han
 försträckt henne en summa penningar på huset, som han tillsvidare hade
 i pant; vad han byggt där, det ville han träffa överenskommelse med
 henne om. Vad Stellan Mörners pant beträffade, så hade han därmed intet
 att skaffa, utan han skulle bli vid den del, som h. Margareta tillkom-
 me i samma hus, vilket framginge av hennes skrivelse till borgmästare
 och råd; i sammandrag lyder denna sålunda: Jag har för två år sedan,
 då jag var i Stockholm i min trångmål anammat av Karl Olofsson en sum-
 ma pengar. Aldenstund Erik Björnsson, den Gud löne, har ej allenast
 förslösat och försatt allt mitt goda utan ock "med wåld och wälde" dri-
 vit mig från min gård Övertorp, som jag lagligen köpt, och utan dom
 tillägnat sig, där han nu bor, så har jag nu lämnat som pant till Karl
 Olofsson min salig faders hus på Köpmangatan, att han det må njuta med
 gatubodar och alla lägenheter, tills han kan få sina pengar igen. Bre-
 vet är daterat den 26 febr. 1618. Nästa gång, saken var före i rätten,
 1618 13/6, lät fiskalen Karl Olofsson uppläsa h. Margareta Katts full-
 makt ang. Erik Björnssons hus på Köpmangatan (som hon pantsatt till
 honom för några hundra daler och inrynt åt honom, tills han finge sin
 betalning). Ånyo gjorde borgmästare Erik Ingemundsson å sin svärmoders
 vägnar anspråk på huset på grund av naborätt. Den 16 juni 1619 besvä-
 rade sig advokatfiskalen Karl Olofsson om det hus, vari han bodde, och
 som sal. Erik Björnsson fordom ägt, i så måtte, att han hade begynt att
 bygga och ej visste, vem han skulle hålla sig till, emedan huset hade
 två värdar, nämligen dels h. Margareta Katt, dels Stellan Mörner. Den
 sistnämnda kom upp och sade sig vilja föra åtal, alldenstund Otto Mör-
ner hade bekommit det i donationen av konung Karl, och ville för den

skull ej avstå från sin rätt. Den 10 januari 1621 presenterade advokatfiskalen Karl Olofsson inför rätten några brev, som upprättats mellan välb. Stellan Mörner och Margareta katt å ena sidan och honom å den andra angående det hus, som han löst in av Otto Mörners änka för 500 daler, som och det, han hade försträckt Margareta katt på den andra delen i huset. så lydande: Jag, Margareta Eriksdotter Katt till Övertorp, har, efter det elände, vari Erik Börgesson till Övertorp mig fört, latit Karl Olofsson få inteckning i min fasta egendom, som tillfallit mig i arv efter mina föräldrar och min sal. syster Ebba, särdeles mi sal. faders sätehus på Köpmangatan, som sal. Otto Mörner och hans hustru en tid innehåft (dat. 1618 25/2). Vidare begärde Karl Olofsson, att följande brev skulle intecknas: Jag kungl. maj:ts köksmästare, Stellan Mörner till Tuna, gör veterligt, att som jag och min hustru, välb. fru Maria von Grönow, för någon tid sedan förenats med Karl Olofsson på h. Margareta Eriksdotters vägnar ang. hennes sal. faders hus på Köpmangatan, som min kära husfru efter sal. konung Karls donation innehade (dat. 1620 20/16) etc. Den 26 febr. uppbjöd Karl Olofsson första gången Erik Björnssons hus på Köpmangatan. Den 3 dec. 1621 omtalade advokatfiskalen Karl Olofsson inför rätta, att välb. Stellan Mörner till Tuna och hans hustru Maria von Grönow hade förenat sig med honom på Margareta katts vägnar om hennes sal. faders Erik Björnssons hus på Köpmangatan, beläget mellan sal. Nils Erikssons, fordom borgmästares, och Sven Hanssons hus, vilket hans husfru, efter konung Karls donation, innehåft, för samma donation och hävd, så ock för det sal. Otto Mörner på samma hus behostat, tillställde Karl Olofsson Stellan Mörner på Margareta katts vägnar 500 daler (varje daler värd 32 öre). Andra gången uppbjöds Margareta katts hus på Köpmangatan 1622 6/5, varvid Sven Hansson bespråkade det på grund av naberätt. Dessa hans anspråk avslösgos av rätten 1623 27/1, och den 16 mars 1639 dömde rätten, att sal. Erik Björnssons hus skulle betraktas som Erik Björnssons hus allt intill hans dödsstund. Redan dessförinnan, 1623 11/6, hade fasta beviljats Karl Olofsson på huset på Köpmangatan.

I en designation av 1675 (se nedan) för östra grannhuset betecknas ovanst. hus som Karl Olofssons arvingars hus. Enl. W., 393, kallas hu-

set 1632 9/5 för Karl Olofssons hus.

N:r 9 Köpmangatan.

Inte heller rörande denna egendom har jag mycket att meddela ifråga om medeltiden. Den 8 nov. 1490 var Erik Persson Krokhand ägare och efter hans död, som inträffade mellan 30/3 och 9/11 år 1495, gick huset till änkan, h. Birgitta Clofsdotter, ty brorsönerna Jeppe Larensen och Peder Påualsson uppläto arvet till henne. Eftersom det 1486 16/8 talas om en mur mellan Erik Persson och Fynnows änka på Kindastugatan, är väl troligt, att E.P. redan då ägde denna fastighet. Änkan tycks ha dött ganska snart efter mannen, i varje fall före 1498 29/1. Hennes arvingar, borgmästaren Anders Svensson och hans hustru Kristina uppläto huset 1504 26/8 till Jon köttmånglare och hans hustru Birgitta, vilken fördom varit gift med Per Slatte och ärvt sin del efter honom i samma hus. Jon köttmångler finns i skatteboken ännu 1508, men nästa år uppträder hustrun i stället. Han var härbergerare 1505-09. Huset tycks sedan ha kommit till Hans Eriksson, som gav det till sin styvdotters man, Sven Månsson, likasom svärfadern död före 1577 8/5. Det förefaller, som om Hans Erikssons änka varit den h. Karin, som sedan blev gift med Jöns Andersson och vilkens dotterdöttrar, Brita och Karin, blevo hustrur till resp. rådmännen Hans Ulfsson och Nils Ulfsson. Av de två sistnämnda erhöll Ulf huset vid arvskiftet efter h. Karin, vilket bestyrktes 1577 8/5. Han står som ägare i mantalsförteckningarna av åren 1582 och 1589; ännu 1591 15/2 kallas huset för Hans Ulfssons hus. I skatteboken är han skriven här ännu 1596, hustrun Brita 1597 - 1610.

Sven Hansson, själv rådman och son till Hans Ulfsson rådman står som innehavare av egendomen 1621 3/12, 1622 6/5, 1623 27/1. Han upptages även i skatteboken 1620-23.

Designation av 1675 25/6 för rådman Johan Erikssons hus finnes i Stadsingenjörskontoret, så lydande i sammandrag: bredden vid Köpmangatan från sal. Johan Jönssons arvingars hus och väster ut in till sal. Karl Olofssons arvingars hus 14 alnar 3 tum, längden på östra sidan utmed sal. Johan Jönssons änkas hus från Köpmangatan och söderut in till en krokig linie, som sträcker sig inåt gården 54 alnar; därefter sträcker sig linien inåt 5 alnar och ett kvarter, linien därifrån

sträcker sig vid gårdsrummet $5\frac{1}{2}$ aln, därifrån sträcker sig linien upp till Kindstugatan $12\frac{1}{2}$ aln; bredden på södra sidan av tomten uppe vid Kindstugatan, som är till en portgång, 2 alnar 18 tum; längden på västra sidan utmed sal. Karl Olofssons arvingars hus sträcker sig först från Köpmangatan söderut 49 alnar; därifrån går linien inåt gården 12 alnar 17 tum, därifrån än mera åt gårdsrummet 5 alnar 3 kvarter.

N:r 7 Köpmangatan.

Borgaren i Västerås Sven Laurensen upplät 1490 8/11 för 60 mark till Erik Jonsson rådmän, vilken då var älderman för Heliga Gravens gille, byggningen innanför Heliga Gravens stenhus vid Köpmangatan, som han ägt med sin hustru näst västan Olof Kusses hus och näst östan Erik Persson Krokhands hus. När Heliga Gravens gille först kom i besittning av egendomen i denna trakt, är obekant. Genom Västerås' recess kon egendomen sedan till konungen, som genom brev av 1528 24/6 (handlingen omtalas i tänkeboken, saknas i riksregistraturet) upplät en tomt ovanför Jörgen Eskilssons hus på Köpmangatan till samma Jörgen. Tomtens längd söderut var 20 alnar, bredd $12\frac{1}{2}$ aln. Även såldes samtidigt en liten träbod för 8 mark. Både tomten och träboden hade förut legat under Helga Gravens gille. I mäster Olofs tänkebok finnas antecknade flera överlåtelse av egendomar, som förut tillhört detta gille. Den 16 mars 1528 får Finved guldsmed rätt att taga igen ett trähus, som förut härt under gillet; konungen skulle svara för sin del. Den 9 maj s.å. beslöts, att konungen skulle ha Helga Gravens tomt ovanför Orian Eskilson (här avses väl den förstnämnda tomten) och rådet till stadens behov de två stenhus, som legat under samma gille. Den 10 juni s.å. upplät Herr Eriks arvingar till Finved guldsmed den tomt, som de bytt till sig av konungen, på Kindstugatan näst östan vid Finveds egen kryddgårdstomt; längden var 24 alnar, bredden 14, priset 72 mark. Samma dag upplät konungen till n. Anna, Peder Nielssons änka, en tomt ovanför samma hustru Annas hus söderut in på Kindstugatan för 50 mark ort. Längden var $34\frac{3}{4}$ aln, bredden mitt på och bredden vid gatan $17\frac{1}{4}$, vilken tomt hade tillhört Helga Gravens gille och tillfallit konungen genom Västerås' recess. Finveds tomt vid Kindstugatan omtalas i tänkeboken ännu 1570 och 1577. Förmodligen lågo alla dessa tomter,

som en gång tillhört Helga Gravens gille bakom huset åt Köpmangatan.

Vem, som sedan närmast innehade fastigheten, framgår ej med viss-
het av urkunderna. Från år 1552 var Påval Sasse säkert ägare och kvar-
stod länge som sådan. Sedan han för 1480 daler sålt sitt hus, upplät
han den 15 febr. 1591 till Agnes Mattsdotter, sal. Olof Hemmingssons
änka, sitt sätehus på södra sidan av Köpmangatan mellan Hans Ulfssons
och Per Ulfssons sätehus tillika med gården och tomten innanför, som
sträckte sig in mot Kinhestegatan samt stendelverkshuset, som var
uppmurat vid sistnämnda gata, samt alla andra byggnader i samma gård.
I 1589-års mantalsförteckning kallas huset för Olof Hemmingssons hus.^{†)}
Som jag nyss sade, har jag ej kunnat säkert avgöra, vem som ägde fas-
tigheten före Påval Sasse; emellertid tycks av skotteboken, som om
här bott en Per Lumpe, och detta åtminstone 1545-50. År 1551 förekom-
mer i stället änkan, n. Anna, varefter då kom Påval Sasse. Den sist-
nämndes hus åt Köpmangatan betecknas 1565 såsom trähus.

I mitten av 1600-talet är Johan Jönsson ägare; han upptages både
i mantalslängden av år 1652 och en designation för grannhuset av 1660
18/9. År 1675 25/5 kallas huset för sal. Johan Jönssons änkas hus.

N:r 5 Köpmangatan.

Den 20 maj 1471 omtalas huset såsom tillhörigt Magnus Grabe, vil-
ken enl. skotteboken även ägde det 1467 o. 1468. Han var härbergerare
i inre kvarteret åren 1474-76, hade 1475 25/10 och 1482 4/11 utsetts
att skriva mantalet, 1475 4/12, 1477 19/6 och 1481 26/2 valts till
stadsfullmäktig, blev medlem av Helga Lekamens gille 1473 och hans
hustru Katarina två år tidigare, dottern Birgitta in extremis 1474.
Med sin n. Katarina gjorde han inbördes testamente 1483 5/3.- Den 8
nov. 1490 förekommer egendomen ånyo, nu kallad Olof Kusses hus, och
den 9 okt. 1514 sålde Stålgården för 670 mark till Niklas Mattssen
det stenhus, som Olof Kusses änka, n. Karin, bebodde. Till huset hörde
en gatubod, två träbodar inne i gården med tre stugor ovanpå jämte
källare under stenhuset, två vindar högt, med fri port och ingång samt
4 fria murar. Härvid uppgives, att huset fordom varit ett gammalt fort.
Bredden var 14 1/4 aln och längden på vardera sidan 40 1/4 aln. Nils
Mattsson finns här i skotteboken ännu 1519, men det följande året

^{†)}I skotteboken upptages Paul Sasse ännu 1587, Olof Hemmingssons änka
åren 1588 och 1589; hennes man, som levde 1584 torde aldrig ha bott
i huset.

(1521) står i stället N.M:s hustru, varför är att antaga, att mannen blev halshuggen 1520 i nov. Ankan, h. Margrit, upplät sedan huset till Örian (Jörgen) Eskilsson, som är skriven här 1523 o. 1524 och ännu hade huset kvar 1528 15/7, då han av konungen köpte en tomt ovanför sitt hus (se nr 9 Köpmang). Om honom, som var rådman, hänvisas till Rådsmatrikeln.

På 1580-talet ägdes huset av Henrik Hansson, som sålde det 1586 (priset 1000 daler) till Per Ulfsson¹⁾, borgare i Västerås; köpet är antecknat i tänkeboken 1594 11/5. Förmodligen ägde Henrik Hansson huset redan 1559, då han finns här även kallad skraddare.

Bakhuset åt Kindstugatan, enl. uppgift av 1565 9/7 av sten, såldes sistnämnda dag för 800 mark av Spettalen till kammarskrivaren Assur Pedersson. Det sades ligga på norra sidan av Kindstugatan mellan Erik Olssons trähus och Paval Sasses trähus; i köpet ingick en liten bar tomt innanför huset på norra sidan, alltså åt Köpmangatan till. Asser Persson tullskrivare bodde 1582 här i eget stenhus vid Kindstugatan.

Egendomen åt båda gatorna tycks ha kommit till Lukas Wastesson, son till rådmannen Waste Eriksson, som 1621 4/9 förpantade den till välborde Olof Andersson för 1600 riksdaler in specie mot 10 %. Lukas lovade att inrymma Olof Andersson sitt bakhuis på Kindstugatan samma höst, då m. Petter skulle draga där ut, och tillkommande pingstdag ville Lukas bo i bakhuset och låta välb. Olof Andersson bo i det hus, vari Lukas nu bodde. Peder Ulfsson i Västerås inlade sin språkpenning 1624 10/5 och klandrade två dagar senare på Lukas Wastessons hus på Köpmangatan, som Olof Andersson hade i pant, menande, att han hade hälften i samma hus efter Lukas' svärmöder, vilken hälft Lukas ej haft makt att förpanta. Lukas Wastesson var skriven här enl. skotteboken 1614-1630, möjligen ännu senare. Huset uppbjöds 1:a gången 1625 4/7, och 1629 5/10 upplät Lukas Wastesson till välborne Jakob Forbus två stenhus med grund på Köpmangatan jämte två gatubodar under det andra, vilket Assur Pedersson fordom ägt, samt ett gårdsrum mellan båda husen. I köpet ingingo vidare en tranbod på Södermalm med egen tomt, 3 gamla korsverkshus i Matts Pederssons gränd på norra sidan samt den del, som honom tillkom i Olof Mårtenssons hus, stall och tomt

¹⁾ Om honom, som var borgmästare i Västerås, se Rådsmatrikeln

på Södermalm näst aal. Olof Anderssons badstugegård. Priset för det hela var 2000 riksdaler in specie samt 1358 $\frac{3}{4}$ daler. Den 19 mars 1631 uppbjöds Lukas Wastessons hus på Köpmangatan. Den 18 april 1631 sade majoren Lars Bubb, att han några dagar tidigare inlagt klander på sin hustru Barbro Mickelsdotters rätta modernehus på Köpmangatan, vilket hus Lukas Wastesson en tid innehaft och som sedan kommit från hans hustrus börd. Dessa anspråk ogillades den 4 maj s.å. på grund av akter från 1592 och 1594 och beslöts, att Jakob Forbus skulle behålla egendomen som sin lagfångna egendom. Den 3 sept. s.å. uppbjöds huset ånyo. Denne Jakob Forbusz hade 1628 27/11 blivit gift med hustru Maria Nilsdotter Mesnecophea (Liljeram), änka efter borgmästaren Olof Andersson (med vilken hon trädde i äktenskap 1622; förut hade hon gift sig 1620 30/1 med kamreraren Bo Wernersson).

I 1652-års mantalsförteckning kallas huset, både det åt Köpmangatan och det åt Kindstugatan, för Welam Petres hus. Enl. W. skulle denne emellertid ha sålt huset åt Kindstugatan till sin broder Robert Petre, vilken i sin ordning sålde det till handelsmannen Abraham Jönsson, som erhöll stadens fastebrev 1655 5/11. Enl. Svenska Ättartal, bnd 9, sid. 364, blev Robert Petre borgare i Stockholm 1634, flyttade till Arboga 1644, + 1690. Welam Petre var skriven här 1652 med hustru och sonen Jöran Albrecht; redan i 1631-års mantalsförteckning finns Welam Petre upptagen, men ej i 1628-års.

Designation för huset finnes av 1660 18/9, av vilken bl.a. framgår, att längden utmed Kindstugatan var 16 alnar. Huset på norra sidan betecknas då ännu som Welam Petres.

N:r 2 Skärgårdsgatan.

Denna egendom, n:r 169 enl. 1729-års numrering⁺⁾ och n:r 13 i kv. Cepheus enl. 1810-års, är nu sammanslagen med n:r 12 o. 14 i kv. Cepheus. Första gången, egendomen åt Skärgårdsgatan omtalas, är i jordeboken för ¹⁴³² 9/12, vilken dag Hustru Greta Örians kom upp på rådstugan och åt Wedcke skräddare upplät sin gård, hus och jord enl. köpebrevet. Läget var på Köpmangatan och längden av gården utmed denna gata 31 alnar; egendomen omfattade alltså de båda nuv. små butikerna i hörnet och dess-

^{+) Numret i gård har helt nyligen blottats under den gamla oljefärgen på den lilla plattan över portalen.}